

Szkolna 10

Wydanie jubileuszowe

Luty 2022

To już 50 lat...

159. rocznica
wybuchu powstania styczniowego
w roku 50 – lecia nadania imienia
Szkoła Podstawowa w Nowej Słupi

Harmonogram obchodów:

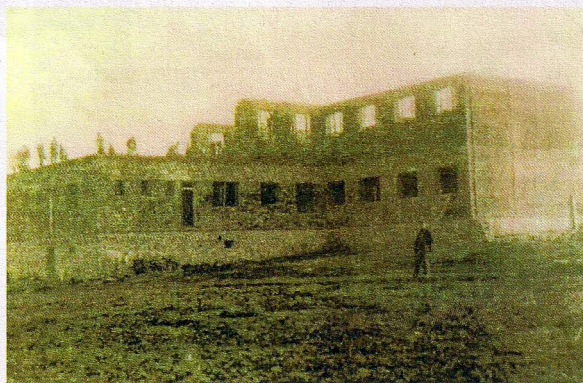
1. **Szkolny konkurs literacki** dla uczniów klas IV-VIII „*Dla Ciebie, Droga Ojczyzno, biją nasze serca młode*”.
2. **Szkolny konkurs plastyczny** dla uczniów klas I-VIII na kartkę okolicznościową lub projekt przypinki.
3. **Wystawy tematyczne: „Cofnijmy się w czasie”** – kroniki, gazetki, puchary, dyplomy, podziękowania i pamiątki szkolne.
4. **Montaż słowno-muzyczny „Powstanie styczniowe 1863-1864”** połączony z prezentacją multimedialną.
5. **„Wspomnień czar...”** – wywiady z emerytowanymi nauczycielami.
6. **Bieg Pamięci Powstańców Styczniowych** – sztafeta na dystansie 1863m i bieg jubileuszowy na 50m.
7. **„Na powstańczym szlaku”** - gry dydaktyczne o powstaniu styczniowym i bieg sprawnościowy.
8. Lekcja historii o powstaniu styczniowym – Oddział Powstańczy 1863 r. – Świętokrzyskie Stowarzyszenie Historyczne „GROT”.
9. **„Drogi powstańcze”** – szkolny rajd upamiętniający bitwę pod Skałką.
10. Zapalenie zniczy w miejscach poświęconych Bohaterom Powstania Styczniowego.

Historia Szkoły

Każda miejscowość ma swoją historię, którą przekazuje potomnym. Ważne miejsce w historii Nowej Słupi zajmuje szkolnictwo, które przechodziło wiele przeobrażeń. Szkoła miejska mieszcząca się w dzisiejszej "Opatówce" została zamknięta po powstaniu styczniowym w 1868 roku. Po 1890 roku otwarto tzw. szkołę rządową z rosyjskim językiem nauczania. W tej sytuacji wzrosło zainteresowanie naukami prywatnymi, szczególnie w domach zamożniejszych mieszkańców, gdzie uczono pisać i czytać po polsku. Po okresach terroru i prześladowań oświata w Nowej Słupi i okolicy podupadła. Nadzieje na to, że będzie lepiej, wróciły po 1918 roku. Powstawały szkółki w okolicznych wioskach gminy Nowa Słupia, choć jeszcze w wynajętych chatach- było 9 jednoklasowych szkół z 628 uczniami. Edukacja w jednoklasówkach kończyła się na 4 klasach szkoły powszechnej, co praktycznie zamykało drogę dzieci do dalszej nauki i społecznego awansu. Natomiast w Nowej Słupi, liczba uczniów dość szybko wzrastała - w 1919 roku było ich nieco ponad sto, a w 1924 już 190. Szkoła była siedmioklasowa, ale w pewnych okresach nie prowadziła szóstej lub siódmej klasy z powodu braku kandydatów.

Warunki, w jakich uczyły się dzieci, były trudne, więc około 1938 roku przy udziale miejscowej ludności położono fundamenty pod szkołę, w której obecnie się uczymy. Wojna przerwała budowę. Pierwsze lata odrodzonej Polski niosły falę entuzjastycznych zrywów w odbudowie tego, co zostało zniszczone.

Przyszedł również czas na oświatę. Zawiązał się społeczny komitet budowy szkoły w Nowej Słupi, którym kierował ówczesny kierownik- Stefan Klimecki.

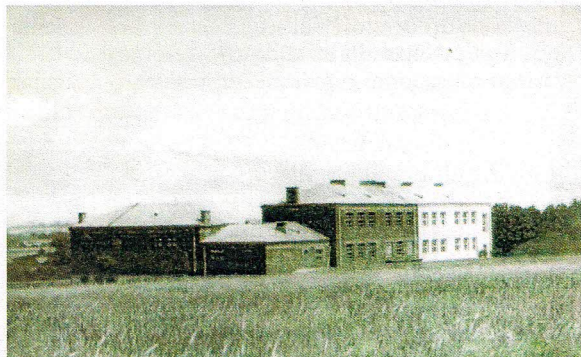

Budowa szkoły trwała trzy lata.

Zdjęcie pochodzi ze zbiorów P. Ewy Ponikowskiej, 1948 r.

W porozumieniu z kieleckimi władzami powiatowymi ustalono, że cegłę ze zniszczonych przez działania wojenne budynków przy dawnym więzieniu na Świętym Krzyżu przeznaczy się na budowę nowej szkoły.

Mieszkańcy Nowej Słupi i okolicznych wiosek sami rozebrali te budynki, a cegłę wozili furmankami. Była to ciężka praca, bo zwieźć cegły ze Świętego Krzyża nie było łatwo, ale wysiłek nie poszedł na marne - cel był szczytny. Szkołę oddano do użytku w 1951 roku, choć tylko częściowo wykończoną. Pozostało zachodnie skrzydło i sala gimnastyczna do dalszych robót budowlanych i wykończeniowych.

Strona południowa.

Zdjęcie pochodzi ze zbiorów P. Ewy Ponikowskiej, 1955 r.

W roku 1956, kiedy kierownikiem szkoły był Antoni Ponikowski, wykończono resztę budynku i oddano uczniom do użytku dalsze cztery sale lekcyjne i salę gimnastyczną. W szkole było coraz więcej nowoczesnych pomocy naukowych i sprzętów, zamieniono piece kaflowe na centralne ogrzewanie, doprowadzono wodę, dobudowano budynek gospodarczy, przebudowano bazę kolonijną, gdy dyrektorem był Alojzy Pawlik. (...)

Dziś nasza szkoła liczy sobie już siedemdziesiąt jeden lat i uczą się w niej dzieci z Nowej Słupi, Bartoszowin, Trzcianki, Wólki Milanowskiej, Dębniaka, Baszowic, Starej Słupi i Jeleniowa.

Pełny tekst historii szkoły znajduje się na stronie internetowej w zakładce: Szkoła Podstawowa

„W HOŁDZIE-POLEGLYM Z DEDYKACJĄ-POTOMNYM Z MYŚLĄ-O POLSCE”

Pod tym hasłem 5 lutego 1972r. odbyła się uroczystość nadania naszej szkole imienia Bohaterów Powstania Styczniowego oraz przekazania sztandarów: szkolnego i harcerskiego. Dla szczerpu harcerskiego zaproponowano imię Żeromskiego - takie jak imię Chorągwi Kieleckiej.

Nowa Słupia 5.2.1972r.

*Uroczystość wręczenia
sztandaru szkolnego
i harcerskiego
w Szkole Podstawowej w Nowej Słupii
z udziałem w. kierownika
związanych z tym rod. z. Janku
sc. „Kamień” oraz z. Janku
z Nowej Słupii*

Więcej informacji na temat przygotowań do uroczystości znajduje się na stronie internetowej w zakładce „Szkoła Podstawowa”.

Oto fragment przemówienia wygłoszonego podczas uroczystości przez dyrektora szkoły, Alojzego Pawlika:

„Od dziś sztandary towarzyszyć nam będą jako jeden z istotnych czynników i środków wychowawczych w najważniejszych momentach i wydarzeniach w życiu szkoły, szczerpu, środowiska i kraju. Flagi, proporce, chorągwie, bandery i sztandary to symbole historyczne naszego narodu i państwa. Symbole walki o wolność społeczną i narodową to bardzo ważne czynniki wiążące duchowo ze sobą ludzi.”

W niespełna rok później, ze wspólnej inicjatywy nauczyciela tutejszej szkoły-Czesława Cieślika oraz instruktora ogniska muzycznego - Wawrzyńca Majewskiego powstał hymn szkolny, który do dziś jest śpiewany.

Hymn szkolny

słowa: Czesław Cieślak
muzyka: Wawrzyniec Majewski

Oni w powstaniu oddali życie,
Dziś naszej szkoły patronem są.
Każdy z nich marzył dla siebie skrycie,
By wykorzystać na ziemi zło.

Ref:

Stańmy więc wszyscy wraz,
Pamięć ich niech każdy uczci z nas,
Siły swe - Polsce dać,
To nasz cel - uczniowska nasza brać.

Nasze młodzieńcze żywe zapaly
Oddamy Polsce, by służyć jej.
Wszystkie zdolności i umysł cały
Tobie ojczyzno - więc przyjąć chciej.

Ref:

Stańmy więc wszyscy wraz,
Siły swe niech każdy odda z nas,
W Polsce żyć, Polskę czcić,
A nasz cel - uczciwym uczniem być.

Codziennym trudem, codzienną pracą
Chcemy budować Ojczyznę swą.
Przyszłość świetlaną wszyscy zobaczą
Ci, co jej siły i szczęścia chcą.

Ref:

Stańmy więc...

Później kolejna zwrotka hymnu dopisana przez autora po spotkaniu z uczniami klas VII i VIII dnia 11.03.1997 roku.

"Nieśliście wolność z otwartą raną
Dla was śpiewamy wdzięczności pieśń
Za polską ziemię Waszą krwią zlaną
Niechaj Wam będzie chwala i cześć."

Ref:

Stańmy więc...

Wspomnienia pani Danuty Świątkiewicz – Trzcіńskiej, dyrektor SP w Nowej Słupi w latach 1991-2011

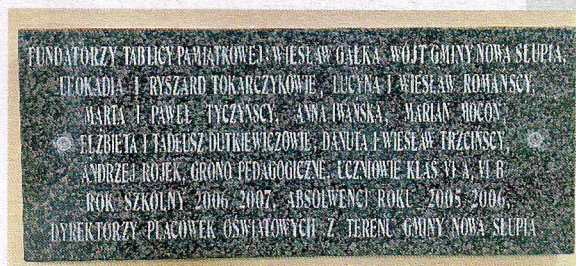
50. rocznica nadania Publicznej Szkole Podstawowej w Nowej Słupi imienia Bohaterów Powstania Styczniowego skłania do wspomnień, podsumowań i refleksji. Jest okazją do przypomnienia najważniejszych i najciekawszych wydarzeń, które w sposób szczególny zapisały się w mojej pamięci. Wraz z gronem pedagogicznym z dużym zaangażowaniem realizowaliśmy pracę dydaktyczno-wychowawczą związaną z patronem szkoły, pielęgnując tradycję, kontynuując wypracowane przez poprzedników formy pracy i wzbogacając je o nowe działania mające na celu kształcenie uczuć patriotycznych, wzbogacanie wiedzy o powstaniu styczniowym i jego bohaterach. Dokładaliśmy starań, aby nasze uroczystości rocznicowe miały jak największy wydźwięk społeczny i środowiskowy. Ścisłe współpracowaliśmy z rodzicami, parafią, władzami samorządowymi, stowarzyszeniami i instytucjami z terenu gminy. W uroczystościach uczestniczyli m.in. historycy, posłowie, senatorowie, władze samorządowe, przyjaciele szkoły.

Corocznie w naszej szkole rozbrzmiewały pieśni powstańcze, przygotowywano programy artystyczne, konkursy wiedzy i konkursy plastyczne. Ukazywały się gazetki okolicznościowe. Wiele wzruszeń dostarczały inscenizacje oparte na utworach Stefana Żeromskiego przygotowywane przez nauczycieli - wychowawców klas VIII czy VI. Z dużym sentymentem wspominam uroczystości szkolne z udziałem naukowców z UJK w Kielcach: dra Zygmunta Małeckiego – autora „Szkiców z przeszłości Nowej Słupi” i prof. Adama Massalskiego, senatora RP, przewodniczącego Związku Harcerstwa Polskiego, historyków-pasjonatów powstania styczniowego, którzy przekazywali uczniom wiedzę o walkach powstańczych w Górach Świętokrzyskich, w naszej najbliższej okolicy.

Bardzo ceniliśmy sobie współpracę z byłym dyr. ZSI w Kielcach p. Jerzym Kowalczykiem – autorem „niezwykłej powstańczej strony internetowej”, na której odnajdziemy informacje o miejscach związanych z powstaniem styczniowym w Nowej Słupi, wiele zdjęć i relacji z naszych szkolnych uroczystości oraz migawki z Rajdu Szlakiem Powstańców 1863 roku. Warto przypomnieć, że nasi harcerze wraz z opiekunami uczestniczyli w marszach rocznicowych w Suchedniowie. Dn. 22.01.2000r. nasza szkoła stała się członkiem Kapituły Równość Wolność Niepodległość woj. świętokrzyskiego. Zapragnęliśmy zorganizować własną imprezę turystyczną tematycznie związaną z naszym Patronem. Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Ziemia Świętokrzyska zrodziła się piękna idea Rajdu Szlakiem Powstańców 1863 roku. Przy jego organizacji współpracowaliśmy także z ZS Nr 8 w Nowej Słupi. Zainteresowanie tą formą uczenia bohaterów walk powstańczych przeszło nasze najśmielsze oczekiwania. Trasy podzielono na autokarowe i piesze o

różnym stopniu trudności. Uczestniczyli w nich uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich z terenu województwa. Pierwszy rajd odbył się w 2009 r. i był kontynuowany w następnych latach. W moim przekonaniu była to jedna z najpiękniejszych inicjatyw, atrakcyjna dla młodzieży, łącząca przygodę z nauką.

Za jedno z najważniejszych działań rocznicowych uważam odsłonięcie tablicy pamiątkowej w 2007 r. dla uczczenia 35. rocznicy nadania szkole imienia Bohaterów Powstania Styczniowego. Tablica ta, wykonana przez absolwenta naszej szkoły, p. Andrzeja Rojka, została ufundowana we współpracy z RR, dzięki wsparciu sponsorów. Uroczystość odsłonięcia tablicy odbyła się z udziałem wielu gości i przyjaciół szkoły, stała się prawdziwym świętem całej społeczności szkolnej.

Ślady powstańców styczniowych odnaleźliśmy także na Ukrainie. Nasza szkoła we współpracy z ZS w Paprociach trzykrotnie uczestniczyła w projekcie NCK Polsko-Ukraińskiej Wymiany Młodzieży. Jako placówka oświatowa nosząca tak zaszczytne imię czuliśmy potrzebę odwiedzenia miejsc związanych z powstaniem 1863 roku. Odnaleźliśmy je na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie. W odległej części cmentarza, na Górcie Powstania 1863 r. znajdują się mogiły powstańców styczniowych. Wrażenie było niesamowite. Na znajdującym się tam pomniku złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicze. Na Cmentarzu Łyczakowskim odwiedziliśmy także grób naszej wybitnej poetki Marii Konopnickiej i Artura Grottgera – twórcy cyklu obrazów o tematyce powstańczej. Jego obraz „Pożegnanie powstańca” został utrwalony na szkolnej tablicy pamiątkowej.

Podniosły nastrój towarzyszył uroczystościom religijno-patriotycznym zorganizowanym w lutym 2010 roku w 147. rocznicę wybuchu powstania styczniowego. We mszy św. w intencji powstańców i ojczyzny uczestniczyły liczne poczty sztandarowe, przedstawiciele szkół, instytucji, stowarzyszeń i organizacji, przyjaciele szkoły, rodzice, uczniowie i liczni mieszkańcy Nowej Słupi. Było to wyjątkowe święto Szkoły z udziałem zasłużonego dla naszego regionu Posła Ziemi Świętokrzyskiej, wicepremiera Przemysława Gosiewskiego. Oprawę muzyczną mszy św. wzbogacili n-le naszej szkoły, śpiewając pieśni powstańcze oraz piękną pieśń patriotyczną „Żeby Polska była Polską”. Po wyjściu z kościoła poszczególne delegacje złożyły wieńce i wiązanki kwiatów pod Pomnikiem Powstańców, harcerze zapalili znicze, goście wygłosili przemówienia okolicznościowe. Te obchody Święta Patrona Szkoły miały wyjątkowy charakter. Nasz Gość Honorowy, Przemysław Gosiewski, zginął wkrótce w katastrofie smoleńskiej 10 kwietnia 2010 roku.

Powstańcy styczniowi zasłużyli na naszą pamięć. Ich patriotyzm, odwaga, szlachetność, umiłowanie wolności to cechy godne naśladowania. Praca dydaktyczno-wychowawcza związana z Patronem szkoły była jednym z naszych najważniejszych zadań, które wykonywaliśmy nie tylko z poczuciem odpowiedzialności, ale i z pasją. Dzisiejsza rocznica jest okazją, aby kolejny raz podziękować i wyrazić szacunek wszystkim osobom zaangażowanym w nadanie szkole tak zaszczytnego imienia, fundatorom sztandarów i autorom hymnu szkolnego. Wielu z nich już nie żyje, ale na zawsze pozostaną w naszej pamięci.

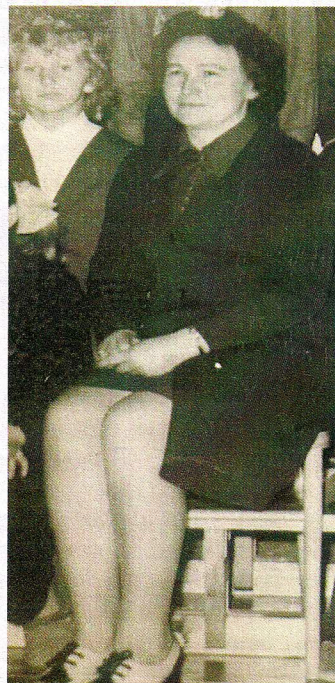

Kroniki szkolne są pełne zdjęć z uroczystości rocznicowych i dokumentują zaangażowanie społeczności szkolnej w Święto Patrona Szkoły. Protokoły z Rad Pedagogicznych zawierają szczegółowe opisy tych wszystkich wydarzeń i nazwiska nauczycieli oraz przyjaciół szkoły, dzięki którym te wydarzenia były możliwe.

Sylwetka nauczyciela – Bogumiła Cieślik (1935-2015)

Praca nauczycielki jest wyjątkowa. To zawód dla naprawdę zdecydowanych ludzi, którzy kochają swoją misję. Taką osobą była moja mama – Bogumiła Cieślik (dyr. Szkoły Podstawowej w Nowej Słupi w latach 1975-1985). Była wyjątkową, a zarazem skromną osobą, dobrym pedagogiem, a przede wszystkim pasjonatką swojego zawodu. Miała w sobie ciągły zapal i chęć do pracy. Kochała dzieci, pracę z nimi i czuła się odpowiedzialna za ich przyszłość. Miała świadomość jak wiele zależy od jej talentu, mądrości i doświadczenia życiowego. Ciągle rozwijała swoją edukację. Rozwój ten nie kończył się wraz z uzyskaniem dyplomu, lecz trwał przez całe życie.

W życiu prywatnym często poświęcała nam czas na rozmowy o sprawach przyziemnych, o tym, jak ważne w życiu są pasje i samorealizacja, jak pielęgnować swoje marzenia i walczyć o nie.

Była zawsze dumna ze swoich uczniów i ich sukcesów.

Szkoła dziś...

W posiadaniu szkoły są: budynek główny z salą gimnastyczną, budynek po dawnym gimnazjum (z wyłączeniem 1-go piętra), hala sportowa, boisko „Orlik” oraz plac zabaw. W szkole znajduje się 16 sal lekcyjnych (w tym jedna informatyczna), sala SI, biblioteka, świetlica ze stołówką, siłownia, sekretariat, gabinet pedagoga szkolnego oraz gabinet pielęgniarki.

Do szkoły uczęszcza 180 uczniów i 72 wychowanków oddziału przedszkolnego. Dzieci uczą się w 11 oddziałach. Kadre pedagogiczną stanowi obecnie 29 nauczycieli pod kierunkiem dyr. Renaty Storzysz.

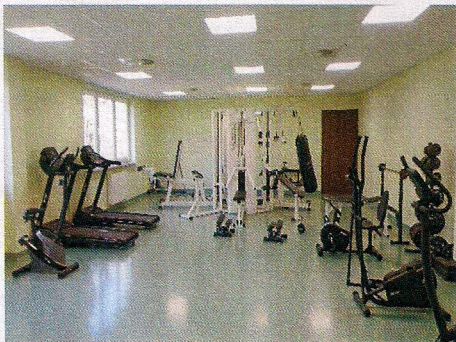
W szkole działają Samorząd Uczniowski, Liga Ochrony Przyrody, PCK oraz Szkolne Koło Wolontariatu.

Placówka przystąpiła do projektu Szkoła Przyszłości – Szkoła Cyfrowa, w ramach którego odbywają się zajęcia pozwalające uczniom rozwijać pasje i zainteresowania oraz dają możliwość na wyrównywanie szans.

Przystąpiliśmy do Ogólnopolskiego projektu grantowego – Centrum Mistrzostwa Informatycznego, którego celem jest podniesienie kompetencji kadry dydaktycznej oraz aktywizacja młodzieży uzdolnionej informatycznie.

Uczniowie klas I - III uczestniczą w Projekcie powszechnej nauki pływania „Umiem pływać”, który powstał przy wsparciu Ministerstwa Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego w Kielcach, Lokalnych Jednostek Samorządu Terytorialnego.

Co roku uczniowie klas III realizują program profilaktyczny „Cukierki”. Cykl zajęć obejmuje spotkania z pedagogiem szkolnym, na których uczniowie uzyskują informacje na temat zagrożeń wynikających z uzależnienia, kształtują umiejętności asertywne wobec osób nieznanymi, budują prawidłowe wzorce postaw rówieśniczych. Rokrocznie nasi uczniowie biorą udział w Międzynarodowym Konkursie „Kangur matematyczny” oraz w Ogólnopolskim Konkursie „Orzeł matematyczny”, w których osiągają wysokie wyniki.

„Akademia Bezpiecznego Puchatka” to ogólnopolski program edukacyjny, który od 2015 roku realizujemy cyklicznie w naszej szkole. Skierowany jest on do uczniów klas pierwszych. Biorą oni udział w zajęciach, których tematyka związana jest z bezpieczeństwem dzieci w czterech sferach: na drodze, w domu, w szkole oraz w Internecie. W ramach Projektu Laboratoria Przyszłości otrzymaliśmy środki finansowe w wysokości 60 tys. zł, które przeznaczaliśmy na zakup studia nagrań.

Młodzi sportowcy doskonalą swoją sprawność fizyczną na zajęciach SKS i zajęciach realizowanych w ramach innowacji pedagogicznej. Organizowane są wyjazdy na białą i zieloną szkołę, wycieczki, rajdy. Bierzymy udział w akcjach charytatywnych. Nasi uczniowie odnoszą sukcesy w konkursach szkolnych, gminnych, powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich. Szkoła może poszczycić się wieloma certyfikatami.

Baza szkoły jest systematycznie wzbogacana i modernizowana. Placówka wzbogaciła się o nowe meble oraz nowoczesne wyposażenie siłowni.

We wrześniu 2021 r. pojawiły się w sali informatycznej nowe komputery, drukarka 3 D oraz tablica interaktywna.

W pracy dydaktyczno – wychowawczej duże znaczenie przywiązujemy do wychowania patriotycznego. Co roku obchodzimy Święto Patrona Szkoły. Cała społeczność szkolna ze wzruszeniem wsłuchuje się w pieśni powstańcze, wiersze i fragmenty prozy. W ciszy i w skupieniu palimy znicze przy Pomniku Powstańców znajdującym się na placu przy kościele w Nowej Słupi i na cmentarzu parafialnym. Opiekujemy się miejscami pamięci narodowej, porządkujemy je, składamy kwiaty i wspominamy bohaterów, którzy oddali swe życie za wolność naszej ojczyzny popularyzując akcję „Szkoła Pamięta”.

Honorowy Patronat
Burmistrza Miasta i Gminy
Nowa Słupia
Andrzeja Gašiora

GMINA
NOWA SŁUPIA

Serdecznie podziękowania dla osób, które przyczyniły się do powstania tej gazetki: Pani Danuty Świątkiewicz-Trzecińskiej, Pani Ewy Ponikowskiej, Pani Izabeli Janik i Pana Adama Dwojewskiego.